

İL AÇ Ő EKİLLERİ VE TİBBİ MALZEME –I (ECH203)

11. Hafta

YARI KATI PREPARATLAR

Deriye uygulanan dozaj şekilleri:

- Çözeltiler
- Losyonlar (Emülsiyon, süspansiyon)
- Yarı katı preparatlar
- Tozlar
- Aerosoller
- İlaçlı flasterler
 - * Konvansiyonel flasterler
 - * TTS (Transdermal Terapötik Sistem)'ler

Deri ve derinin yapısı

- Deri, vücudun en büyük organıdır.
- pH 4.5-5.5
- Görevleri:
 - Mekanik koruyucu
 - Kimyasal koruyucu
 - Radyasyona karşı koruyucu
 - Mikrobiyolojik koruyucu (asit manto)
 - Vücut sıcaklığını düzenler

Yarı katı preparatlar

Haricen deriye ve mukozaya uygulanan ürünlerdir.

Çoğunlukla lokal etkilidirler. Çok az sayıda sistemik etkili yarı katı preparat vardır.

Topikal yarı katılar, taşıdıkları etkin maddelerin lokal etkisinin veya perkütan penetrasyonunun sağlanması amacıyla, deriye ve bazı mukozalara uygulanırlar.

Avrupa Farmakopesi (EP 5), yarı katı preparatları şu şekilde sınıflandırmaktadır:

- *Merhemler*
- *Kremler*
- *Jeller*
- *Patlar, Pastalar*
- *Lapalar*
- *İlaçlı flasterler*

Yarı katı preparatlar, temel olarak iki kısımdan oluşur:

- Bir veya daha çok etkin madde
- Etkin maddenin içinde çözündüğü veya disperse edildiği bir sıvağ
 - *Sıvağlar, doğal veya sentetik maddelerden oluşabilir; tek veya çok fazlı sistemler olabilirler.*

YARI KATI SIVAĞLARIN SINIFLANDIRILMASI

1. Hidrokarbon sivağlar (Yağlı sivağlar)
2. Absorbsiyon sivağlar
 - Anhidr absorbsiyon sivağları
 - S/Y tipi absorbsiyon sivağları
3. Suyula uzaklaştırılabilen (yıkabilen) sivağlar (Y/S tipi sivağlar)
4. Suda çözünen sivağlar

Yarı katı preparatlarda, etkin madde ve sıvağdan başka ayrıca;

- Koruyucular ,
 - Antioksidanlar,
 - Stabilizatörler,
 - Viskozluk arttırıcılar,
 - Penetrasyon arttırıcı maddeler,
 - Koku ve renk maddeleri
- bulunabilir.

MERHEMLERİN HAZIRLANMASI

Merhem hazırlaması sırasında yapılan işlemler:

- Etkin maddenin hazırlanması
- Sıvağın hazırlanması
- Etkin maddenin sıvağ ile karıştırılması

YARI KATI PREPARATLARIN AMBALAJLANMASI

Yarı katı preparatlar,

- Cam veya plastik kavanozlarda,
- Sıkılabilir metal veya plastik tüplerde ambalajlanır.
- Tüpler, yarı katı preparatın hava ve mikroorganizmalarla temasına izin vermediği için tercih edilir.
- Bu ambalajların iyice kapatılmış olması gereklidir. Eğer preparatta su veya uçucu bileşik bulunuyorsa, hava geçirmeyen ambalajlar kullanılmalıdır.
- Eczanede hazırlanan yarı katı preparatların ambalajlarına kırmızı etiket yapıştırılır.

YARI KATI PREPARATLARIN SAKLANMALARI

Yarı katı preparatlar, oda sıcaklığında (25°C) saklanmalıdır. 30°C'nin üzerindeki sıcaklıklarda bulundurulmamalıdır.

!!!! aksi belirtilmediği sürece buzdolabında saklanmamalıdır.

MERHEM, KREM, JELLERİN ECZANEDEKİ PREPARAT ÖRNEKLERİ

- **Dermatolojik pomatlar:** Advantan, Algesal, Algo-Wax, Anestol, Antidot, Avil Deri Merhemi, Batticom, Beklamet, Beklazon, Ben-Gay Fresh, Bepanthe Merhem, Bepantol Merhem, Derivit, Fucidin, Dermovate Merhem, İhtiyol, Kamfolin, Kenacort-A, Polimisin Deri Merhemi, Ultralan.
- **Anal Pomat:** Hedensa, Hemoralgine, Ultraproct.
- **Oral Pomat:** Kenacort-A Orabase.
- **Vajinal Pomat:** Gyno-Trosyd Vajinal Krem.

MERHEM, KREM, JELLERİN ECZANEDEKİ PREPARAT ÖRNEKLERİ

- **Dental Jel:** Calgel Jel, Dentinox Jel.
- **Dermatolojik Jel:** Actinoma Jel, Artril Jel, Benzac Jel, Benzidan Jel, Cathejell Jel, Diclomec Jel, Doline Jel, Fenistil Jeli Naponal Jel, Naprosyn Jel, Keto-Jel, Roza Jel, Rumazolidin Jel, Tantum Jel, Systral Jel, Stilex Jel.
- **Oftalmik Jel:** Lacryvisc Steril Oftalmik Jel, Nyolol Oftalmik Jel, Pilogel HS Steril Oftalmik Jel, Siccapos Göz Jeli, Thilo-Tears Gel Oftalmik Jel, Viscotears Steril Oftalmik Jel.
- **Vajinal Jel:** Crinone Vajinal Jel, Gleitgelen Jel